

Ocena systemu edukacji po roku od wprowadzenia reformy

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2018 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

We wrześniu 2017 roku weszła w życie reforma edukacji likwidująca utworzone w 1999 roku gimnazja i wprowadzająca ośmioletnią szkołę podstawową, czteroletnie liceum ogólnokształcące, pięcioletnie technikum, a w miejsce zasadniczych szkół zawodowych – szkoły branżowe pierwszego i drugiego stopnia.

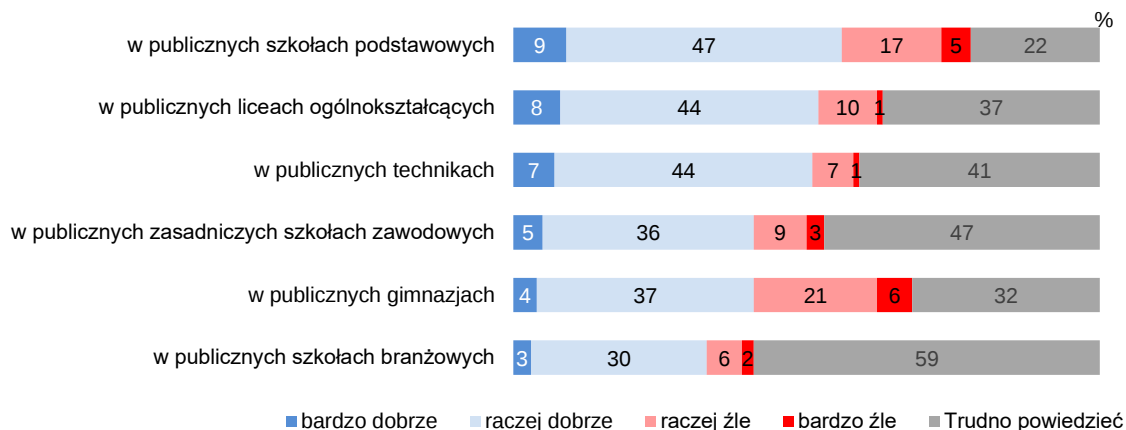
Po roku funkcjonowania reformy nie zniknęły wątpliwości co do tego, czy była ona zasadna, a także czy została odpowiednio przygotowana i właściwie wdrożona. W związku z tym pod koniec sierpnia¹ zapytaliśmy Polaków, jak oceniają nowy system edukacji, jego implementację i funkcjonowanie, przy czym szczególnie istotne dla nas były opinie i oceny rodziców mających dzieci w wieku szkolnym.

OCENA POZIOMU KSZTAŁCENIA W POLSCE

Można powiedzieć, że Polacy dobrze oceniają jakość nauczania w polskim systemie edukacji. W przypadku wszystkich typów szkół publicznych wyraźnie częściej wystawiane są oceny pozytywne niż negatywne, przy czym najlepiej wypada ocena edukacji w publicznych szkołach podstawowych (56% opinii pozytywnych i 22% negatywnych), publicznych liceach ogólnokształcących (odpowiednio 52% i 11%) oraz publicznych technikach (51% i 8%). Nieco gorzej natomiast postrzegane są wygaszane gimnazja publiczne (41% i 27%) oraz publiczne zasadnicze szkoły zawodowe (41% i 12%). Najmniej pozytywnych ocen (33%) mają wprowadzone od września ubiegłego roku publiczne szkoły branżowe, z tym że większość badanych (59%) nie jest w stanie ocenić tego nowego typu szkół w polskim systemie edukacji.

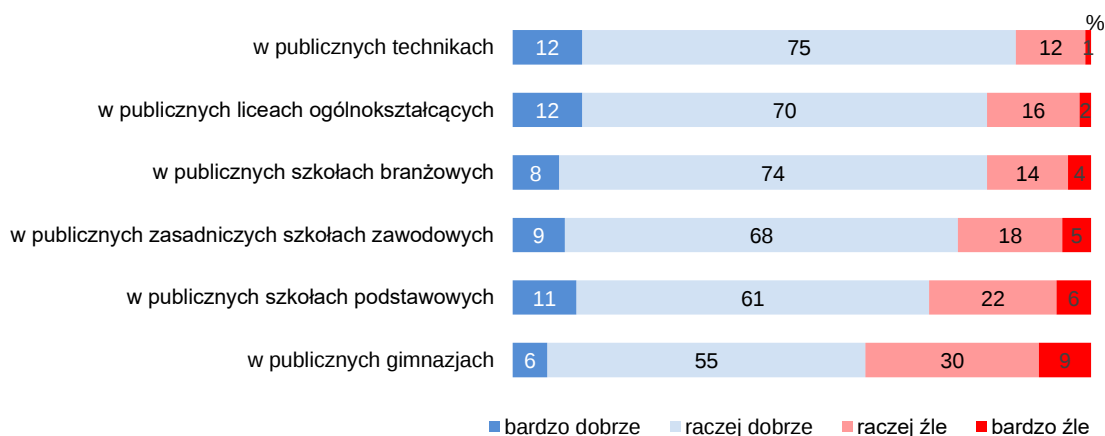
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (339) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 16–23 sierpnia 2018 roku na liczącej 1066 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) obecny poziom kształcenia w Polsce:

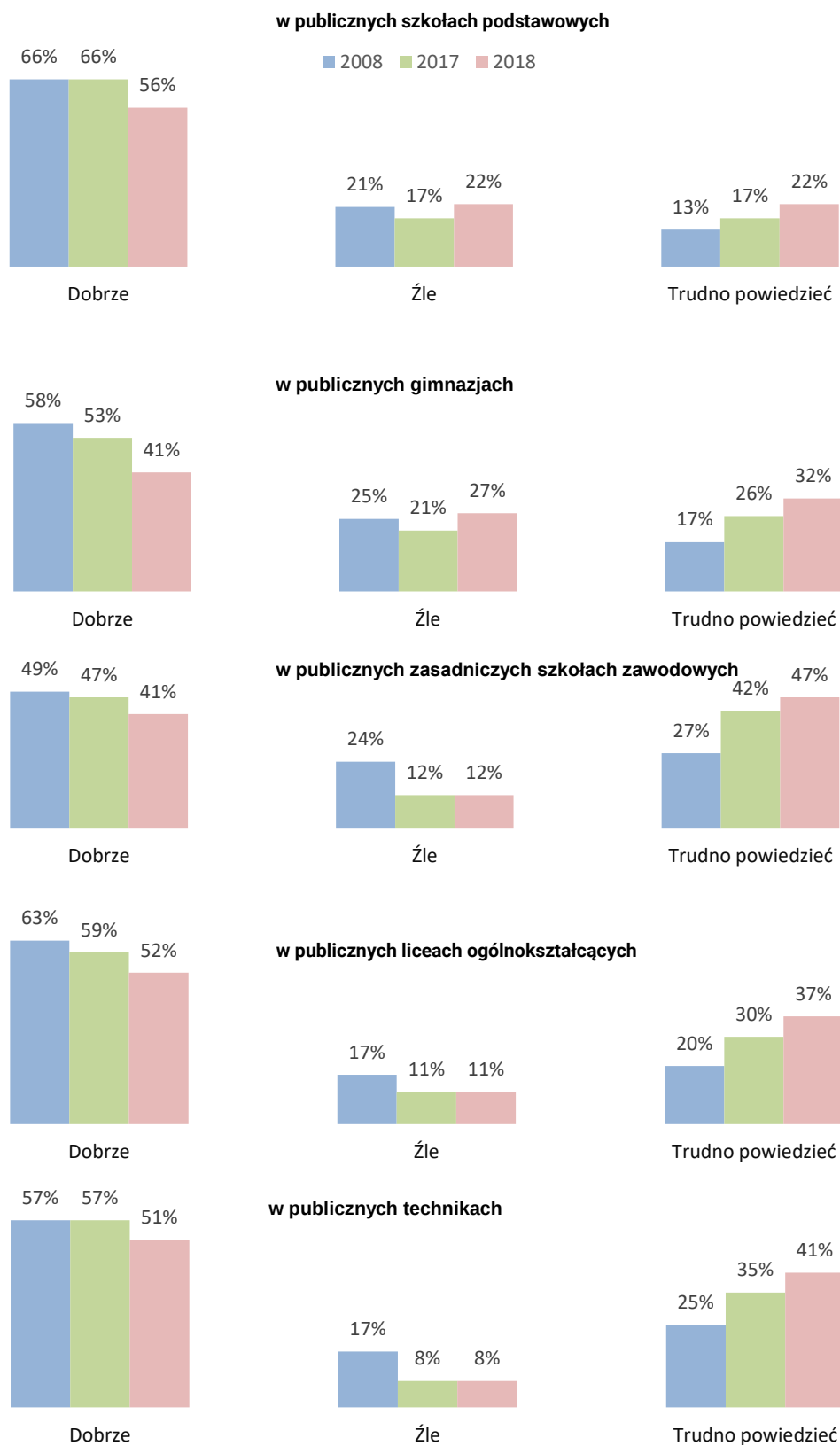
Co istotne, po uwzględnieniu opinii wyłącznie tych respondentów, którzy są w stanie ocenić poszczególne typy szkół publicznych (wykluczono z analizy liczne odpowiedzi „trudno powiedzieć”), hierarchia ocen znacznie się zmienia. Okazuje się bowiem, że najlepiej postrzegane są szkoły ponadgimnazjalne, w tym zwłaszcza technika, licea i szkoły branżowe (od 82% do 87% ocen pozytywnych). Relatywnie najslabiej natomiast wypadają gimnazja – niemal dwie piąte osób wypowiadających się na ten temat ocenia je źle (39% wobec 61% oceniających dobrze).

RYS. 2. Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) obecny poziom kształcenia w Polsce*:

*Rozkład odpowiedzi z wyłączeniem „trudno powiedzieć”

RYS. 3. Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) obecny poziom kształcenia w Polsce:

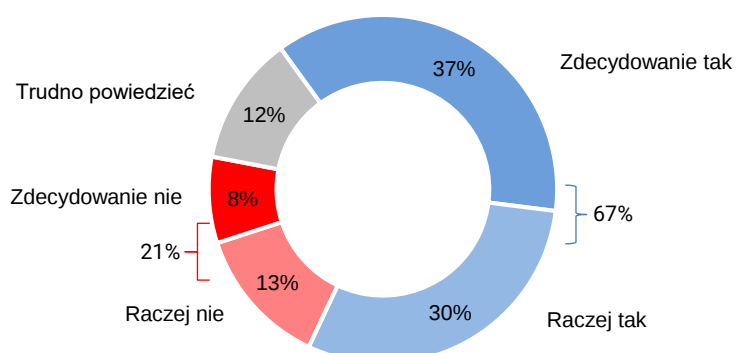
W ciągu ostatniego roku, a więc od czasu wprowadzenia reformy, opinie na temat poszczególnych typów szkół publicznych zmieniły się dość znacząco. Zmniejszyły się przede wszystkim odsetki pozytywnych ocen dotyczących poziomu kształcenia w gimnazjach (spadek o 12 punktów procentowych) i szkołach podstawowych (spadek o 10 punktów), a w mniejszym stopniu także w liceach ogólnokształcących (spadek o 7 punktów), technikach i zasadniczych szkołach zawodowych (spadek po 6 punktów). Patrząc z perspektywy ostatniego dziesięciolecia można zauważyć, że Polacy mają coraz częściej problem z jednoznaczną oceną poziomu kształcenia na poszczególnych szczeblach edukacji, co wynika m.in. z rosnącego odsetka osób starszych i bezdzietnych, które nie mają bezpośredniej styczności ze szkołą. Ponadto wzrost od 2017 roku odsetka odpowiedzi „trudno powiedzieć” może świadczyć o tym, że minęło jeszcze zbyt mało czasu, by móc jednoznacznie ocenić funkcjonowanie systemu edukacji w nowej formule.

NOWY SYSTEM EDUKACJI *VERSUS* POPRZEDNI

Pojawia się zatem pytanie, w jakim stopniu obserwowane zmiany w zakresie ocen jakości nauczania w polskich szkołach wynikają z wprowadzonej w ostatnim roku reformy systemu edukacji, a w jakim są od niej niezależne. Żeby to sprawdzić, poddaliśmy ocenie badanych najważniejsze zmiany, jakie zaszły w szkołach wraz z nową reformą oraz sposób ich wprowadzenia. Okazuje się, że Polacy – generalnie rzecz biorąc – pozytywnie oceniają nowy system edukacji z ośmioletnią szkołą podstawową, czteroletnim liceum ogólnokształcącym oraz pięcioletnim technikum. W tym względzie nie mają większych wątpliwości (12% odpowiedzi „trudno powiedzieć”). Dwie trzecie respondentów (67%) sądzi, że jest on lepszy niż wcześniej obowiązujący (z sześcioletnią podstawówką, trzyletnim gimnazjum, trzyletnim liceum ogólnokształcącym i czteroletnim technikum), w tym 37% ocenia go jako zdecydowanie lepszy. Przeciwną opinię wyraża jedna piąta badanych (21%), w tym jedynie 8% wyjątkowo krytycznie ocenia system edukacji bez gimnazjów.

RYS. 4. Rok temu zaczęła obowiązywać nowa reforma edukacji obejmująca m.in. zmiany w strukturze szkół. Rozpoczął się proces stopniowego wygaszania gimnazjów, a naukę w szkołach podstawowych wydłużono z 6 do 8 lat. Nauka w liceach trwa obecnie 4 lata, a nie jak poprzednio 3 lata, a naukę w technikach wydłużono z 4 do 5 lat. W systemie edukacji pojawiły się również dwustopniowe szkoły branżowe w miejsce zasadniczych szkół zawodowych.

Czy uważa Pan(i), że system edukacji z ośmioletnią szkołą podstawową, czteroletnim liceum ogólnokształcącym oraz pięcioletnim technikum jest lepszy niż wcześniej obowiązujący – z sześcioletnią podstawówką, trzyletnim gimnazjum, trzyletnim liceum ogólnokształcącym i czteroletnim technikum?

Zmianę strukturalną w szkołach związaną z wygaszaniem gimnazjów aprobują przede wszystkim ci respondenci, którzy sami kształcili się w systemie z ośmioletnią podstawówką (72% wskazań). Natomiast ci, którzy w ramach swojej edukacji uczęszczali do gimnazjów, istotnie częściej niż pozostali krytycznie oceniają wprowadzone zmiany, przy czym i wśród nich przeważa opinia, że obecny system nauczania (bez gimnazjów) jest lepszy niż poprzedni (58% wobec 32%).

TABELA 1

Czy Pan(i) osobiście kształcił się w systemie edukacji:	Czy uważa Pan(i), że system edukacji z ośmioletnią szkołą podstawową, czteroletnim liceum ogólnokształcącym oraz pięcioletnim technikum jest lepszy niż wcześniej obowiązujący – z sześcioletnią podstawówką, trzyletnim gimnazjum, trzyletnim liceum ogólnokształcącym i czteroletnim technikum?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
– z 8-letnią szkołą podstawową	72	17	11
– z 6-letnią szkołą podstawową i 3-letnim gimnazjum	58	32	10
– innym	62	20	18

Inną zmienną, która wpływa na ocenę systemu edukacji, są preferencje partyjne respondentów. Wprawdzie niemal we wszystkich elektoratach, z wyjątkiem Nowoczesnej, przeważają zwolennicy nowej struktury edukacji (bez gimnazjów), jednak zdecydowanie najwięcej jest ich wśród potencjalnych wyborców PiS i Kukiz'15 (odpowiednio 87% i 84%), wyraźnie mniej natomiast w elektoracie PO (51%), SLD (46%) czy, tym bardziej, Nowoczesnej (31%).

TABELA 2

Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych*	Czy uważa Pan(i), że system edukacji z ośmioletnią szkołą podstawową, czteroletnim liceum ogólnokształcącym oraz pięcioletnim technikum jest lepszy niż wcześniej obowiązujący – z sześcioletnią podstawówką, trzyletnim gimnazjum, trzyletnim liceum ogólnokształcącym i czteroletnim technikum?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	87	7	6
Kukiz'15	84	7	9
Polskie Stronnictwo Ludowe**	71	14	15
Platforma Obywatelska RP	51	39	10
Sojusz Lewicy Demokratycznej**	46	41	13
Nowoczesna**	31	54	15

* Wyróżnione na podstawie deklaracji udziału w hipotetycznych wyborach do Sejmu i poparcia dla poszczególnych ugrupowań

** Dane odnoszące się do tych elektoratów należy traktować z ostrożnością ze względu na niewielką ich liczebność w próbie

Oceny nowego systemu edukacji są nieco lepsze wśród rodziców mających dzieci w wieku szkolnym niż wśród ogółu badanych, natomiast to, do jakiego typu szkoły uczęszczało dziecko w minionym roku, nie ma istotnego wpływu na wyrażaną przez jego rodziców opinię o obowiązującym systemie edukacji.

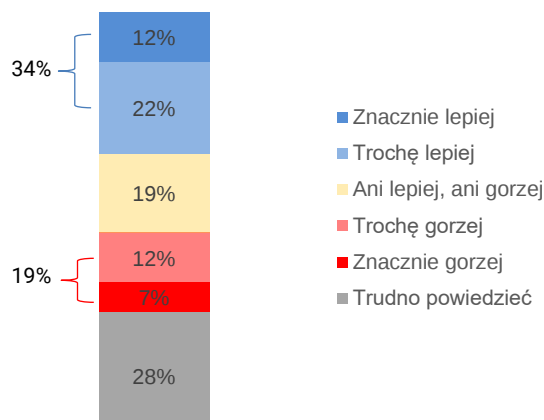
TABELA 3

Czy uważa Pan(i), że system edukacji z ośmioletnią szkołą podstawową, czteroletnim liceum ogólnokształcącym oraz pięcioletnim technikum jest lepszy niż wcześniej obowiązujący – z sześcioletnią podstawówką, trzyletnim gimnazjum, trzyletnim liceum ogólnokształcącym i czteroletnim technikum?	Rodzice mający dzieci uczęszczające			Ogół rodziców mających dzieci w wieku szkolnym (N=240)	Ogół respon- dentów
	do szkoły podstawowej (N=162)	do gimnazjum (N=52)	do szkoły ponadgimnazjalnej (N=69)		
	w procentach				
Tak	77	79	74	75	67
Nie	16	15	19	18	21
Trudno powiedzieć	7	6	7	7	12

OCENA REFORMY I JEJ SKUTKÓW

Wprawdzie Polacy nie mają większych wątpliwości co do tego, że system edukacji z ośmioletnią szkołą podstawową, czteroletnim liceum ogólnokształcącym oraz pięcioletnim technikum jest lepszy niż wcześniej obowiązujący, jednak opinie na temat jakości funkcjonowania nowej struktury w systemie edukacji są nieco bardziej podzielone. Jedna trzecia badanych (34%) sądzi, że system po zmianach działa lepiej niż ten sprzed reformy, co piąty (19%) jest zdania, że podobnie i tyle samo respondentów (19%) uważa, że gorzej. Ponadto stosunkowo duża grupa ankietowanych (28%) nie jest w stanie ocenić różnicy.

RYS. 5. Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie system edukacji funkcjonuje lepiej czy też gorzej niż przed wprowadzeniem reformy?

Pozytywnych zmian dopatrują się przede wszystkim osoby najczęściej praktykujące religijnie (60% wskazań), deklarujące prawicowe poglądy polityczne (48%), uzyskujące najniższe dochody *per capita* (42%) i mające wykształcenie zasadnicze zawodowe (40%). W grupach społeczno-zawodowych są to przede wszystkim bezrobotni (49%), rolnicy (46%), robotnicy niewykwalifikowani (46%) oraz pracownicy średniego szczebla, technicy (43%) – zob. tabele aneksowe.

Duże znaczenie dla wyrażanych opinii mają też preferencje partyjne. Pozytywnych zmian w systemie edukacji w związku z reformą dopatrują się głównie zwolennicy PiS – partii rządzącej, która wprowadziła reformę edukacji (54%), natomiast krytyczni pozostają w większości potencjalni wyborcy SLD (55%) oraz Nowoczesnej (63%).

TABELA 4

Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych*	Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie system edukacji funkcjonuje lepiej czy też gorzej niż przed wprowadzeniem reformy?			
	Lepiej	Ani lepiej, ani gorzej	Gorzej	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	54	10	6	30
Kukiz'15	28	38	11	23
Polskie Stronnictwo Ludowe**	31	27	17	25
Platforma Obywatelska RP	15	22	37	26
Sojusz Lewicy Demokratycznej**	8	17	55	20
Nowoczesna**	14	9	63	14

* Wyróżnione na podstawie deklaracji udziału w hipotetycznych wyborach do Sejmu i poparcia dla poszczególnych ugrupowań

** Dane odnoszące się do tych elektoratów należy traktować z ostrożnością ze względu na niewielką ich liczebność w próbie

W przypadku rodziców mających dzieci w wieku szkolnym ocena zmian w funkcjonowaniu systemu edukacji po wprowadzeniu reformy nieco różni się od wyrażanej przez ogół badanych. Zdecydowanie rzadziej mają oni problem z udzieleniem odpowiedzi, natomiast częściej niż pozostali pozytywnie oceniają wprowadzone zmiany. Oceny te nie różnią się znacząco w zależności od typu szkół, do których uczęszczają podopieczni, choć można zauważyć, że nieco bardziej krytyczni w ocenie funkcjonowania nowego systemu edukacji są rodzice mający dzieci chodzące do szkół ponadgimnazjalnych niż opiekunowie młodszych uczniów.

TABELA 5

Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie system edukacji funkcjonuje lepiej czy też gorzej niż przed wprowadzeniem reformy?	Rodzice mający dzieci uczęszczające			Ogół rodziców mających dzieci w wieku szkolnym (N=240)	Ogół respondentów
	do szkoły podstawowej (N=162)	do gimnazjum (N=52)	do szkoły ponadgimnazjalnej (N=69)		
	w procentach				
Lepiej	51	51	51	46	34
Ani lepiej, ani gorzej	20	16	9	19	19
Gorzej	20	19	25	22	19
Trudno powiedzieć	9	14	15	13	28

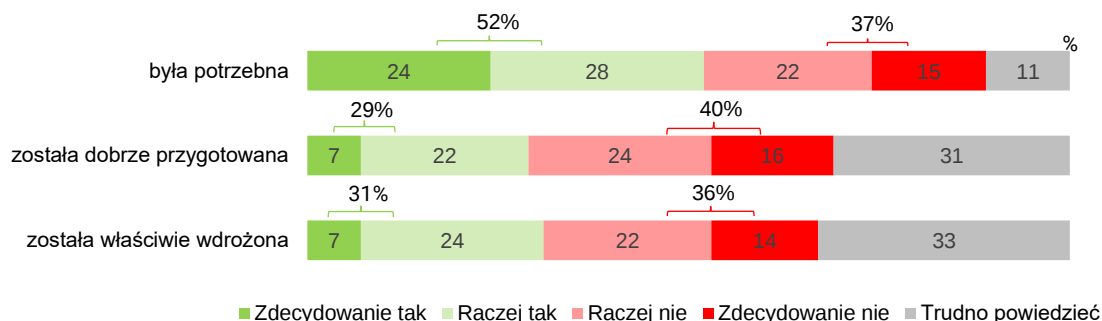
Kluczowa w ocenie zmian w systemie edukacji jest obserwacja ich implementacji w szkołach zlokalizowanych w najbliższym sąsiedztwie. Wprawdzie znaczny odsetek badanych (42%) nie orientuje się, czy w pobliskich szkołach pojawiły się jakieś problemy w związku z wdrażaną reformą (zob. tabelę aneksową 6), jednak ci, którzy takie trudności dostrzegli (łącznie 15% ogółu badanych), w większości (51%) są zdania, że obecnie system edukacji funkcjonuje gorzej niż przed wprowadzeniem reformy. Przeciwnego zdania są natomiast ci, którzy problemów z wdrażaniem reformy w szkołach zlokalizowanych w ich miejscu zamieszkania (gminie) nie zaobserwowali (łącznie 43% ogółu badanych) – 52% z nich ocenia, że obecny system nauczania w szkołach sprawdza się lepiej niż poprzedni.

TABELA 6

Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie system edukacji funkcjonuje lepiej czy też gorzej niż przed wprowadzeniem reformy?	Czy w szkołach zlokalizowanych w Pana(i) miejscu zamieszkania, gminie pojawiły się jakieś problemy, trudności związane z wdrażaną od września ubiegłego roku reformą systemu edukacji?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Lepiej	21	52	19
Ani lepiej, ani gorzej	18	21	18
Gorzej	51	9	19
Trudno powiedzieć	10	18	44

Polacy na ogół sądzą, że reforma edukacji była potrzebna (52% wobec 37% będących przeciwnego zdania), natomiast mają istotne zastrzeżenia do jej przygotowania (40% opinii negatywnych wobec 29% pozytywnych) oraz wdrożenia (odpowiednio 36% wobec 31%).

RYS. 6. Czy, w Pana(i) opinii, reforma edukacji:

Ci respondenci, którzy w szkołach zlokalizowanych w pobliżu miejsca ich zamieszkania zetknęli się z trudnościami związanymi z wprowadzaniem reformy, nie mają większych wątpliwości co do tego, że została ona źle przygotowana (78%) i niewłaściwie wdrożona (72%). W większości też twierdzą, że nie była potrzebna (60%). Z kolei wśród tych, którzy nie zaobserwowali w pobliskich szkołach problemów związanych z reformą, choć nie brakuje głosów krytycznych na jej temat (około jednej czwartej wskazań), najczęściej wyrażane jest przekonanie, że była ona potrzebna (65%), została właściwie wdrożona (50%) i dobrze przygotowana (46%).

TABELA 7

Czy, w Pana(i) opinii, reforma edukacji*:		Czy w szkołach zlokalizowanych w Pana(i) miejscu zamieszkania, gminie pojawiły się jakieś problemy, trudności związane z wdrażaną od września ubiegłego roku reformą systemu edukacji?		
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć
		w procentach		
– była potrzebna	Tak	38	65	42
	Nie	60	27	41
	Trudno powiedzieć	2	8	17
– została dobrze przygotowana	Tak	14	46	17
	Nie	78	26	42
	Trudno powiedzieć	8	28	41
– została właściwie wdrożona	Tak	20	50	15
	Nie	72	22	38
	Trudno powiedzieć	8	28	47

*Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Istotne znaczenie w ocenie zasadności reformy, jej przygotowania i wdrożenia mają przede wszystkim poglądy polityczne i preferencje partyjne badanych. Pozytywne opinie we wszystkich aspektach wyrażają głównie osoby o poglądach prawicowych (zob. tabele aneksowe), w tym przeważnie zwolennicy PiS. O potrzebie reformy, poza wyborcami PiS, w większości przekonani są także sympatycy PSL oraz ruchu Kukiz'15. Ci ostatni dość dobrze też oceniają wdrożenie reformy. W pozostałych elektoratach przeważa przekonanie, że reforma nie była potrzebna, a zwłaszcza że została źle przygotowana i niewłaściwie wdrożona.

TABELA 8

Czy, w Pana(i) opinii, reforma edukacji:		Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych*					
		PiS	Kukiz'15	PSL**	PO	SLD**	Nowoczesna**
		w procentach					
– była potrzebna	Tak	74	65	60	33	23	31
	Nie	16	30	25	62	72	69
	Trudno powiedzieć	10	5	15	5	5	0
– została dobrze przygotowana	Tak	50	27	17	11	4	5
	Nie	14	46	54	73	82	86
	Trudno powiedzieć	36	27	29	16	14	9
– została właściwie wdrożona	Tak	51	47	20	14	11	17
	Nie	12	34	52	64	70	74
	Trudno powiedzieć	37	19	28	22	19	9

* Wyróżnione na podstawie deklaracji udziału w hipotetycznych wyborach do Sejmu i poparcia dla poszczególnych ugrupowań

** Dane odnoszące się do tych elektoratów należy traktować z ostrożnością ze względu na niewielką ich liczebność w próbie

Chociaż przed wdrożeniem reformy edukacji w 2017 roku Polacy w większości pozytywnie oceniali poziom kształcenia we wszystkich typach szkół, w tym również w gimnazjach, obecnie na ogół przyznają, że reforma była potrzebna (52%). Bez względu na to, czy sami uczęszczali do gimnazjum czy też nie, najczęściej sądzą, że system edukacji z ośmioletnią szkołą podstawową, czteroletnim liceum ogólnokształcącym oraz pięcioletnim technikum jest lepszy niż wcześniej obowiązujący (z sześcioletnią podstawówką, trzyletnim gimnazjum, trzyletnim liceum i czteroletnim technikum). Natomiast przekonanie, że obecnie system edukacji funkcjonuje lepiej niż przed wprowadzeniem reformy, nie jest już tak rozpowszechnione (34%). Wynika to stąd, iż znaczna część badanych uważa, że reforma, choć w założeniach zasadna, została źle przygotowana (40%) i niewłaściwie wdrożona (36%). Szczególnie krytyczni w tym względzie są ci, którzy osobiście zetknęli się z problemami wynikłymi z wprowadzenia reformy w szkołach zlokalizowanych w pobliżu miejsca ich zamieszkania.

Należy też zauważyć, że reforma edukacji i jej efekty postrzegane są w znacznej mierze przez pryzmat sympatii politycznych. Pozytywnie o omawianych aspektach reformy, autorstwa PiS, wypowiadają się przede wszystkim zwolennicy partii rządzącej, z kolei zasadność wprowadzanych zmian, szczególnie zaś przygotowanie reformy i sposób jej implementacji, krytykują głównie potencjalni wyborcy ugrupowań opozycyjnych, w tym zwłaszcza PO, SLD i Nowoczesnej.

Opracował

Rafał Boguszewski

TABELA 1

		Czy uważa Pan(i), że system edukacji z ośmioletnią szkołą podstawową, czteroletnim liceum ogólnokształcącym oraz pięcioletnim technikum jest lepszy niż wcześniej obowiązujący – z sześcioletnią podstawówką, trzyletnim gimnazjum, trzyletnim liceum ogólnokształcącym i czteroletnim technikum?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		67	21	12	1064
Płeć	Mężczyźni	68	21	11	499
	Kobiety	67	20	13	565
Wiek	18-24 lata	42	50	8	82
	25-34	69	21	10	207
	35-44	74	19	7	198
	45-54	71	19	10	161
	55-64	71	15	13	193
	65 lat i więcej	63	17	20	224
Miejsce zamieszkania	Wieś	71	14	15	422
	Miasto do 19 999	63	24	13	154
	20 000 - 99 999	64	25	11	241
	100 000 - 499 999	68	23	9	162
	500 000 i więcej mieszk.	65	28	7	85
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	64	19	17	202
	Zasadnicze zawodowe	71	14	15	260
	Średnie	68	21	10	325
	Wyższe	65	28	7	278
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	68	27	5	115
	Średni personel, technicy	74	18	8	34
	Pracownicy adm.-biurowi	74	22	5	65
	Pracownicy usług	74	20	6	66
	Robotnicy wykwalifikowani	70	18	12	127
	Robotnicy niewykwalifik.	71	17	13	53
	Rolnicy	72	16	12	52
	Pracujący na własny rach.	61	33	6	54
	Bezrobotni	72	9	19	32
	Emeryci	64	17	18	269
	Renciści	80	8	12	59
	Uczniowie i studenci	38	55	6	45
	Gospodynie domowe i inni	63	19	18	94
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	75	18	7	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	67	27	6	94
	sekt. pryw. poza rolnict.	68	23	9	284
	prywatnym gosp. rolnym	71	17	12	53
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	74	15	11	151
	Od 900 zł do 1299 zł	74	16	10	170
	Od 1300 zł do 1799 zł	72	16	12	162
	Od 1800 zł do 2499 zł	69	23	8	136
	2500 zł i więcej	55	34	11	159
Ocena własnych war. mater.	Złe	80	12	8	68
	Średnie	70	16	13	339
	Dobre	64	24	12	657
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	89	5	6	43
	Raz w tygodniu	69	18	13	422
	1-2 razy w miesiącu	73	20	8	165
	Kilka razy w roku	63	24	13	278
	W ogóle nie uczestniczy	59	29	12	146
Poglądy polityczne	Lewica	55	35	10	189
	Centrum	65	25	10	273
	Prawica	80	12	9	335
	Trudno powiedzieć	61	17	21	250

TABELA 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie system edukacji funkcjonuje lepiej czy też gorzej niż przed wprowadzeniem reformy?				Liczba osób
		Lepiej	Ani lepiej, ani gorzej	Gorzej	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		34	19	19	28	1062
Płeć	Mężczyźni	34	19	18	30	499
	Kobiety	33	20	21	27	563
Wiek	18-24 lata	23	30	25	22	82
	25-34	33	28	15	23	205
	35-44	38	24	22	15	199
	45-54	38	19	19	24	161
	55-64	32	10	18	41	193
	65 lat i więcej	31	11	19	39	222
Miejsce zamieszkania	Wieś	37	17	14	32	422
	Miasto do 19 999	28	18	23	31	154
	20 000 - 99 999	32	24	23	21	241
	100 000 - 499 999	33	20	20	27	162
	500 000 i więcej mieszk.	32	18	23	28	83
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	37	13	12	39	202
	Zasadnicze zawodowe	40	18	12	31	258
	Średnie	32	21	20	26	323
	Wyższe	26	23	30	21	279
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	24	25	34	17	115
	Średni personel, technicy	43	16	24	18	35
	Pracownicy adm.-biurowi	33	21	22	24	63
	Pracownicy usług	33	26	16	25	66
	Robotnicy wykwalifikowani	39	22	14	25	127
	Robotnicy niewykwalifik.	46	19	14	21	53
	Rolnicy	46	11	12	31	52
	Pracujący na własny rach.	24	30	19	27	54
	Bezrobotni	49	10	13	28	32
	Emeryci	31	11	19	39	268
	Renciści	31	19	13	36	58
	Uczniowie i studenci	14	33	31	22	45
	Gospodynie domowe i inni	37	23	14	26	94
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	35	21	25	19	136
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	37	21	18	24	94
	sekt. prywat. poza rolnict.	32	25	20	24	285
	prywatnym gosp. rolnym	46	11	11	32	53
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	42	20	12	26	151
	Od 900 zł do 1299 zł	39	22	13	26	170
	Od 1300 zł do 1799 zł	38	21	16	25	162
	Od 1800 zł do 2499 zł	30	21	22	27	135
	2500 zł i więcej	20	19	30	31	159
Ocena własnych war. mater.	Złe	39	17	14	29	67
	Średnie	36	17	16	31	338
	Dobre	32	20	21	27	657
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	60	12	3	25	43
	Raz w tygodniu	39	16	17	28	419
	1-2 razy w miesiącu	36	20	13	31	166
	Kilka razy w roku	23	24	25	28	278
	W ogóle nie uczestniczy	26	19	28	27	146
Poglądy polityczne	Lewica	24	20	37	19	190
	Centrum	30	23	22	25	272
	Prawica	48	16	10	26	334
	Trudno powiedzieć	26	18	15	42	250

TABELA 3

		Czy, w Pana(i) opinii, reforma edukacji była potrzebna?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		52	37	11	1063
Płeć	Mężczyźni	53	36	12	500
	Kobiety	50	39	11	563
Wiek	18-24 lata	32	60	8	82
	25-34	51	42	7	205
	35-44	53	39	8	199
	45-54	56	36	8	160
	55-64	53	31	16	193
	65 lat i więcej	53	30	17	224
Miejsce zamieszkania	Wieś	53	34	13	422
	Miasto do 19 999	44	43	13	154
	20 000 - 99 999	53	35	11	241
	100 000 - 499 999	54	40	6	163
	500 000 i więcej mieszk.	47	45	8	83
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	47	33	20	202
	Zasadnicze zawodowe	53	35	12	260
	Średnie	55	36	9	323
	Wyższe	50	44	6	279
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	45	47	9	115
	Średni personel, technicy	66	34		35
	Pracownicy adm.-biurowi	54	45	1	63
	Pracownicy usług	53	38	9	66
	Robotnicy wykwalifikowani	52	39	9	127
	Robotnicy niewykwalifik.	62	31	8	53
	Rolnicy	72	22	6	52
	Pracujący na własny rach.	45	49	6	54
	Bezrobotni	56	36	8	32
	Emeryci	53	30	17	269
	Renciści	43	34	24	59
	Uczniowie i studenci	30	61	9	45
	Gospodynie domowe i inni	47	38	16	94
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	53	42	4	136
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	57	35	9	94
	sekt. prywat. poza rolnict.	50	43	8	285
	prywatnym gosp. rolnym	72	22	6	53
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	54	33	13	151
	Od 900 zł do 1299 zł	61	28	11	170
	Od 1300 zł do 1799 zł	56	33	10	163
	Od 1800 zł do 2499 zł	52	42	6	136
	2500 zł i więcej	41	49	10	159
Ocena własnych war. mater.	Złe	55	29	16	67
	Średnie	52	34	14	340
	Dobre	51	40	9	657
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	74	12	13	43
	Raz w tygodniu	56	34	11	421
	1-2 razy w miesiącu	53	34	13	166
	Kilka razy w roku	43	45	12	278
	W ogóle nie uczestniczy	44	47	9	145
Poglądy polityczne	Lewica	36	58	6	191
	Centrum	48	41	11	273
	Prawica	70	23	7	334
	Trudno powiedzieć	40	39	21	250

TABELA 4

		Czy, w Pana(i) opinii, reforma edukacji została dobrze przygotowana?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		29	40	31	1064
Płeć	Mężczyźni	30	37	33	500
	Kobiety	28	43	29	564
Wiek	18-24 lata	19	45	36	82
	25-34	29	46	26	205
	35-44	35	44	21	199
	45-54	31	40	29	161
	55-64	31	34	35	193
	65 lat i więcej	25	35	39	224
Miejsce zamieszkania	Wieś	33	32	35	422
	Miasto do 19 999	23	47	30	154
	20 000 - 99 999	30	45	26	241
	100 000 - 499 999	26	46	28	163
	500 000 i więcej mieszk.	26	44	30	83
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	34	24	43	202
	Zasadnicze zawodowe	34	31	36	260
	Średnie	28	44	28	323
	Wyższe	23	57	20	279
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	27	59	14	115
	Średni personel, technicy	37	44	19	35
	Pracownicy adm.-biurowi	20	54	26	63
	Pracownicy usług	24	45	31	66
	Robotnicy wykwalifikowani	31	39	30	127
	Robotnicy niewykwalifik.	40	33	27	53
	Rolnicy	48	30	22	52
	Pracujący na własny rach.	25	46	30	54
	Bezrobotni	34	29	37	32
	Emeryci	28	34	38	269
	Renciści	27	30	43	59
	Uczniowie i studenci	15	57	27	45
	Gospodynie domowe i inni	32	32	36	94
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	31	51	19	136
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	27	48	25	94
	sekt. prywat. poza rolnict.	29	43	28	285
	prywatnym gosp. rolnym	46	33	22	53
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	41	33	26	151
	Od 900 zł do 1299 zł	39	32	29	170
	Od 1300 zł do 1799 zł	29	42	29	163
	Od 1800 zł do 2499 zł	23	50	28	136
	2500 zł i więcej	21	53	26	159
Ocena własnych war. mater.	Złe	31	29	39	67
	Średnie	30	37	33	340
	Dobre	28	43	28	657
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	53	14	33	43
	Raz w tygodniu	35	36	30	421
	1-2 razy w miesiącu	33	39	27	166
	Kilka razy w roku	22	48	30	278
	W ogóle nie uczestniczy	17	49	34	146
Poglądy polityczne	Lewica	14	69	18	191
	Centrum	21	54	25	273
	Prawica	47	24	30	334
	Trudno powiedzieć	26	27	47	250

TABELA 5

		Czy, w Pana(i) opinii, reforma edukacji została właściwie wdrożona?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		31	36	33	1064
Płeć	Mężczyźni	32	33	36	500
	Kobiety	30	38	31	564
Wiek	18-24 lata	30	43	27	82
	25-34	33	42	26	205
	35-44	33	42	26	199
	45-54	32	37	31	161
	55-64	31	29	40	193
	65 lat i więcej	28	27	45	224
Miejsce zamieszkania	Wieś	32	29	39	422
	Miasto do 19 999	28	41	31	154
	20 000 - 99 999	34	41	25	241
	100 000 - 499 999	28	39	34	163
	500 000 i więcej mieszk.	29	39	32	83
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	32	21	47	202
	Zasadnicze zawodowe	36	25	40	260
	Średnie	30	41	28	323
	Wyższe	26	50	24	279
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	56	19	115
	Średni personel, technicy	38	38	24	35
	Pracownicy adm.-biurowi	26	49	24	63
	Pracownicy usług	27	39	33	66
	Robotnicy wykwalifikowani	31	38	32	127
	Robotnicy niewykwalifik.	33	30	37	53
	Rolnicy	45	23	33	52
	Pracujący na własny rach.	25	47	28	54
	Bezrobotni	33	33	34	32
	Emeryci	32	25	43	269
	Renciści	26	26	47	59
	Uczniowie i studenci	37	43	20	45
	Gospodynie domowe i inni	32	32	36	94
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	33	46	21	136
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	26	43	31	94
	sekt. prywat. poza rolnict.	28	41	30	285
	prywatnym gosp. rolnym	44	26	30	53
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	38	31	31	151
	Od 900 zł do 1299 zł	41	29	31	170
	Od 1300 zł do 1799 zł	34	32	35	163
	Od 1800 zł do 2499 zł	31	42	27	136
	2500 zł i więcej	24	45	31	159
Ocena własnych war. mater.	Złe	35	29	36	67
	Średnie	30	32	38	340
	Dobre	31	38	31	657
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	61	6	33	43
	Raz w tygodniu	34	33	33	421
	1-2 razy w miesiącu	34	35	31	166
	Kilka razy w roku	24	44	32	278
	W ogóle nie uczestniczy	25	39	36	146
Poglądy polityczne	Lewica	18	62	20	191
	Centrum	26	50	24	273
	Prawica	48	19	34	334
	Trudno powiedzieć	23	24	53	250

TABELA 6

		Czy w szkołach zlokalizowanych w Pana(i) miejscu zamieszkania, gminie pojawiły się jakieś problemy, trudności związane z wdrażaną od września 2017 roku reformą systemu edukacji?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		15	43	42	1061
Płeć	Mężczyźni	13	45	42	499
	Kobiety	15	42	43	562
Wiek	18-24 lata	19	50	31	82
	25-34	17	43	40	204
	35-44	19	53	28	199
	45-54	18	47	35	160
	55-64	9	38	52	193
	65 lat i więcej	8	34	58	223
Miejsce zamieszkania	Wieś	9	54	37	421
	Miasto do 19 999	16	42	42	153
	20 000 - 99 999	17	38	45	240
	100 000 - 499 999	22	30	48	163
	500 000 i więcej mieszk.	16	33	51	83
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	5	51	44	201
	Zasadnicze zawodowe	5	51	43	260
	Średnie	15	46	38	321
	Wyższe	29	27	45	279
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	29	30	41	115
	Średni personel, technicy	29	48	23	35
	Pracownicy adm.-biurowi	30	23	48	63
	Pracownicy usług	8	59	33	66
	Robotnicy wykwalifikowani	11	50	39	127
	Robotnicy niewykwalifik.	6	61	33	52
	Rolnicy	15	54	31	52
	Pracujący na własny rach.	23	32	45	54
	Bezrobotni	2	69	29	32
	Emeryci	9	37	54	269
	Renciści	7	46	47	58
	Uczniowie i studenci	20	54	26	45
	Gospodynie domowe i inni	9	47	43	92
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	24	42	34	136
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	22	35	43	94
	sekt. pryw. poza rolnict.	16	45	39	284
	prywatnym gosp. rolnym	16	50	34	53
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	12	61	27	151
	Od 900 zł do 1299 zł	14	50	36	170
	Od 1300 zł do 1799 zł	18	53	29	162
	Od 1800 zł do 2499 zł	15	37	47	136
	2500 zł i więcej	23	27	49	157
Ocena własnych war. mater.	Złe	8	43	49	67
	Średnie	12	45	44	338
	Dobre	16	43	41	656
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	9	63	27	43
	Raz w tygodniu	12	48	40	420
	1-2 razy w miesiącu	20	41	39	165
	Kilka razy w roku	15	38	47	277
	W ogóle nie uczestniczy	18	40	43	146
Poglądy polityczne	Lewica	22	36	42	191
	Centrum	19	35	46	273
	Prawica	9	54	37	334
	Trudno powiedzieć	11	43	45	247